

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. gegužės 4 d.*

„Ieškinys dėl panaikinimo — Teisės aktų derinimas — Direktyva 2014/40/ES — 2 straipsnio 25 punktas, 6 straipsnio 2 dalies b punktas, 7 straipsnio 1 5 dalys, 7 dalies pirmas sakiny, 12–14 dalys ir 13 straipsnio 1 dalies c punktas — Galiojimas — Tabako gaminių gamyba, pateikimas ir pardavimas — Draudimas pateikti rinkai būdingo kvapo ar skonio tabako gaminius — Mentolio turintys tabako gaminiai — Teisinis pagrindas — SESV 114 straipsnis — Proporcingumo principas — Subsidiarumo principas“

Byloje C-358/14

dėl 2014 m. liepos 22 d. pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo

Lenkijos Respublika, atstovaujama B. Majczyna ir M. Szwarc,

ieškovė,

palaikoma

Rumunijos, atstovaujamos R.-H. Radu, D. M. Bulancea ir A. Vacaru,

įstojusios į bylą šalies,

prieš

Europos Parlamentą, atstovaujamą L. Visaggio, J. Rodrigues, A. Pospíšilová Padowska, nurodžiusį adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą O. Segnana, J. Herrmann, K. Pleśniak ir M. Simm,

atsakoves,

palaikomas

Airijos, atstovaujamos J. Quaney ir A. Joyce, padedamų SC E. Barrington ir J. Cooke ir BL E. Carolan,

Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos D. Colas ir S. Ghiandoni,

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos V. Kaye, C. Brodie ir M. Holt, padedamų QC I. Rogers ir baristerių S. Abram ir E. Metcalfe,

* Proceso kalba: lenkų.

Europos Komisijos, atstovaujamos M. Van Hoof, C. Cattabriga ir M. Owsiany-Hornung, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro antrosios kolegijos pirmininkės pareigas einanti pirmosios kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadžiev (pranešėjas), C. Lycourgos ir J.-C. Bonichot,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 30 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2015 m. gruodžio 23 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Ieškiniu Lenkijos Respublika prašo panaikinti 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (OL L 127, p. 1), 2 straipsnio 25 punktą, 6 straipsnio 2 dalies b punktą, 7 straipsnio 1–5 dalis, 7 dalies pirmą sakinį, 12–14 dalis ir 13 straipsnio 1 dalies c punktą.

Teisinis pagrindas

Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencija

- 2 2003 m. gegužės 21 d. Ženevoje pasirašytos Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos (toliau – TKPK), kurios šalys yra Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, preambulėje nustatyta, jog šios konvencijos šalys pripažįsta, pirma, kad „moksl[o] tyrimais nedviprasmiškai įrodyta, jog tabako vartojimas ir priverstinis kvėpavimas tabako dūmais sukelia mirtį, ligas bei neįgalumą“ ir, antra, kad „cigaretės ir kai kurie kiti tabako turintys gaminiai yra sukurti taip, kad sukeltų ir palaikytų priklausomybę, kad daugelis iš juose esančių junginių ir jų dūmai yra farmakologiškai aktyvūs, toksiški, mutageniški bei kancerogeniški, ir kad priklausomybė nuo tabako svarbiausiose tarptautinėse ligų klasifikavimo sistemose išskiriama kaip atskiras sutrikimas“.
- 3 TKPK 7 straipsnyje „Su kainodara nesusijusios priemonės tabako paklausai mažinti“ numatyta:

„<...> Kiekviena Šalis patvirtina ir įgyvendina atitinkamas įstatymines, vykdomąsias, administracines ir kitokias priemones, būtinas savo išsipareigojimams pagal 8–13 straipsnius įgyvendinti, ir šiuo tikslu tiesiogiai arba per kompetentingas tarptautines institucijas bendradarbiauja. Šalių konferencija siūlo atitinkamas rekomendacijas dėl šių straipsnių nuostatų įgyvendinimo.“

4 TKPK 9 straipsnyje „Tabako gaminių sudėties reguliavimas“ nustatyta:

„Šalių konferencija, pasitarusi su kompetentingomis tarptautinėmis institucijomis, rekomenduoja, kaip tirti ir nustatyti tabako gaminių sudėtį bei išsiskiriančias medžiagas ir kaip šią sudėtį bei išsiskiriančias medžiagas reguliuoti. Kiekviena Šalis, pritariant kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, patvirtina ir įgyvendina su šiuo tyrimu bei nustatymu ir reguliavimu susijusias įstatymines, vykdomąsias, administracines ir kitas priemones.“

5 Dalinių Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo dalinių gairių (toliau – Dalinės TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gairės) 1.1 punkte numatyta, kad šalys „raginamos įgyvendinti ir kitas priemones nei rekomenduojamosios šiose gairėse“.

6 Minėtų gairių 3.1.2 punkte „Sudedamosios dalys (reglamentavimas)“ apibūdinamos priemonės, kurių gali imtis susitariančiosios šalys, reglamentuodamos sudedamąsias dalis; tame punkte nustatyta:

„<...>

3.1.2.1 Bendroji informacija Suedamųjų dalių reglamentavimu siekiant sumažinti tabako gaminių patrauklumą gali būti prisidėta mažinant naujų ir esamų vartotojų tabako vartojimą ir priklausomybę.
<...> <...>

3.1.2.2 Tabako gaminiai

i) Suedamosios dalys, naudojamos maloniosioms savybėms pagerinti Tai, kad tabako dūmai yra aitrūs ir dirginantys, yra didelė kliūtis bandyti ir pradėti vartoti tabako gaminius. Iš tabako pramonės dokumentų matyti, kad buvo įdėta labai daug pastabų siekiant sumažinti šias nemalonus savybes. Yra įvairių būdų aitrumui sumažinti, pavyzdžiui, pridėti įvairių sudedamųjų dalių, pašalinti medžiagą, kuri, kaip žinoma, turi dirginančių savybių, aitrumą atsverti kitu maloniu poveikiu ar pakeisti tabako gaminio chemines savybes pridėdant ar pašalinant tam tikras medžiagas. <...> Maskuojant tabako dūmų aitrumą kvapiosiomis medžiagomis prisidedama skatinant rūkymą ir išlaikant jo mastą. Naudojamos aromatinės medžiagos, pavyzdžiui, yra benzaldehidai, maltolis, mentolis ir vanilė. Be to, siekiant pagerinti tabako gaminių maloniasias savybes gali būti naudojami prieskoniai ir augalų ekstraktai, pavyzdžiui, cinamono, imbiero ir mėtų.

Rekomendacija Šalys turėtų reglamentuoti, ribodamos ar drausdamos, sudedamųjų dalių, dėl kurių gali būti pagerintos tabako gaminių maloniosios savybės, naudojimą. <...>“

Direktyva 2014/40

7 Direktyvos 2014/40 4, 7, 15–17, 33 ir 60 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(4) kitose srityse valstybių narių įstatymai ir kiti teisės aktai, taikomi tabako ir susijusių gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, dar labai skiriasi ir tai trukdo sklandžiai veikti vidaus rinkai. Atsižvelgiant į mokslo, rinkos ir tarptautinius pokyčius, šie neatitikimai turėtų didėti. Tai taip pat pasakytina apie elektronines cigaretes ir pildomasias elektroninių cigarečių talpyklas (toliau – papildomosios talpyklos), žolinius rūkomojus gaminius, tabako gaminių sudedamąsias dalis ir išsiskiriančias medžiagas, tam tikrus ženklavimo ir pakuočių aspektus ir tarpvalstybinę nuotolinę prekybą tabako gaminiais;

<...>

- (7) teisėkūros veiksmai Sąjungos lygmeniu būtini ir siekiant įgyvendinti [TKPK], kurios nuostatos Sąjungai ir jos valstybėms narėms yra privalomos. Ypač svarbios yra TKPK nuostatos dėl tabako gaminių sudėties reguliavimo, informacijos apie tabako gaminius paskelbimo reguliavimo, tabako gaminių pakuočių ir etikečių, reklamos ir neteisėtos prekybos tabako gaminiais. TKPK Šalys, įskaitant Sąjungą ir jos valstybes nares, įvairių konferencijų metu bendru sutarimu priėmė keletą gairių TKPK nuostatoms įgyvendinti;

<...>

- (15) tai, kad tabako gaminių sudedamosios dalys reglamentuojamos nepakankamai darniai, daro poveikį vidaus rinkos sklandžiam veikimui ir trukdo laisvam prekių judėjimui Sąjungoje. Kai kurios valstybės narės priėmė teisės aktus arba sudarė privalomus susitarimus su pramonės subjektais, kuriais leidžiamos ar draudžiamos tam tikros sudedamosios dalys. Dėl to kai kuriose valstybėse narėse kai kurios sudedamosios dalys yra reglamentuojamos, o kitose – ne. Valstybės narės taip pat taiko skirtingus metodus dėl priedų, esančių cigarečių filtruose, ir priedų, dažančių tabako dūmus. Nesuderinus nuostatų tikėtina, kad kliūtys vidaus rinkos sklandžiam veikimui ateinančiais metais didės, atsižvelgiant į TKPK ir atitinkamų TKPK gairių įgyvendinimą Sąjungoje, bei į patirtį, įgytą kitose šalyse už Sąjungos ribų. TKPK gairėse dėl tabako gaminių sudėties reglamentavimo bei dėl informacijos apie tabako gaminius atskleidimo raginama, visų pirma, pašalinti sudedamąsias dalis, kurios pagerina maloniąsias savybes, sudaro įspūdį, kad tabako gaminiai yra naudingi sveikatai, yra susiję su energija ir gyvybingumu arba turi dažančiųjų medžiagų savybių;
- (16) skirtingo reglamentavimo tikimybė didėja taip pat dėl tabako gaminių, kuriems būdingas kitas nei tabako kvapas ar skonis, kuris gali paskatinti pradėti vartoti tabaką arba padaryti įtakos vartojimo įpročiams. Reikėtų vengti priemonių, kuriomis nustatomi nepagrįsti skirtingų rūšių aromatizuotų cigarečių vertinimo skirtumai. Vis dėlto prekyba būdingo kvapo ar skonio gaminiais, kurių pardavimo apimtys didesnės, turėtų būti laipsniškai nutraukta per ilgesnį laikotarpį, suteikiant vartotojams pakankamai laiko pereiti prie kitų gaminių vartojimo;
- (17) būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių draudimas nereiškia draudimo naudoti atskirų priedų apskritai, bet įpareigoja gamintojus sumažinti priedo ar priedų derinio kiekį tiek, kad nebeliktų būdingo kvapo ar skonio. <...>

<...>

- (33) tarpvalstybinė nuotolinė prekyba tabako gaminiais galėtų sudaryti palankesnes sąlygas įsigyti tabako gaminių, kurie neatitinka šios direktyvos. Taip pat kyla didesnė rizika, kad tabako gaminių įsigys jaunimas. Todėl kyla rizika, kad gali sumažėti tabako kontrolės teisės aktų poveikis. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leista uždrausti tarpvalstybinę nuotolinę prekybą. Jeigu tarpvalstybinė nuotolinė prekyba nedraudžiama, bendrosios mažmeninės prekybos vietų, vykdančių tokią prekybą, registravimo taisyklės turi būti tokios, kad būtų užtikrintas šios direktyvos veiksmingumas. <...>

<...>

- (60) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl tabako ir susijusių gaminių gamybos, pateikimo ir pardavimo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų apimtys ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, remdamasi [ESS] 5 straipsnyje nustatytu subsidarumo principu Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.“

8 Direktyvos 2014/40 1 straipsnyje „Dalykas“ nurodyta:

„Šios direktyvos tikslas – suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, reglamentuojančius:

- a) tabako gaminių sudedamąsias dalis bei išsiskiriančias medžiagas ir susijusias prievoles teikti pranešimus, įskaitant didžiausią leistiną dervų, nikotino ir anglies monoksido kiekį iš cigarečių išsiskiriančiose medžiagose;
- b) tam tikrus tabako gaminių ženklavimo ir pakuočių aspektus, įskaitant išpėjimus apie galimą žalą sveikatai, pateikiamus ant vienetinių tabako gaminių pakelių ir bet kokios išorinės pakuotės, taip pat atsekamumą ir saugumo elementus, kurie taikomi tabako gaminiams, siekiant užtikrinti jų atitiktį šiai direktyvai;
- c) draudimą pateikti rinkai oraliniam vartojimui skirtą tabaką;
- d) tarpvalstybinę nuotolinę prekybą tabako gaminiiais;
- e) prievolę pateikti pranešimą apie naujoviškus tabako gaminius;
- f) tam tikrų gaminių, susijusių su tabako gaminiiais – elektroninių cigarečių ir pildomųjų talpyklų, taip pat rūkomųjų žolinių gaminių pateikimą rinkai ir ženklimą,

siekiant sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, pagrindu laikant aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį, ir laikytis Sąjungos įsipareigojimų pagal [TKPK].“

9 Minėtos direktyvos 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 25 punkte pateikta tokia termino apibrėžtis:

„būdingas kvapas ar skonis – aiškiai juntamas ne tabako kvapas ar skonis, kurį sukelia priedas ar priedų derinys, įskaitant vaisių, prieskonių, žolių, alkoholio, karamelės, mentolio ar vanilės, bet jais neapsiribojant, ir kuris jaučiamas prieš vartojant arba vartojant tabako gaminį.“

10 Direktyvos 2014/40 6 straipsnyje „Priedų prioritetas sąrašas ir griežtesnės prievolės teikti pranešimus“ nustatyta:

„1. Be 5 straipsnyje nustatytų prievolių dėl pranešimo, tam tikriems priedams, esantiems cigaretėse ir cigaretėms sukti skirtame tabake, kurie įtraukti į prioritetinį sąrašą, taikomos griežtesnės prievolės dėl pranešimų teikimo. <...>

<...>

2. Valstybės narės reikalauja, kad cigarečių ir cigaretėms sukti skirto tabako, kurių sudėtyje yra į 1 dalyje numatytą prioritetinį sąrašą įtraukto priedo, gamintojai ar importuotojai atliktų išsamius tyrimus, kurių metu dėl kiekvieno priedo nagrinėjama, ar tas priedas:

<...>

- b) suteikia būdingą kvapą ar skonį;

<...>“

11 Minėtos direktyvos 7 straipsnyje „Sudedamųjų dalių reglamentavimas“ numatyta:

„1. Valstybės narės draudžia pateikti rinkai būdingo kvapo ar skonio tabako gaminius.

Valstybės narės nedraudžia naudoti priedų, kurie yra būtini tabako gaminių gamybai, pavyzdžiui, cukraus, skirto džiovavimo proceso metu prarastam cukrui pakeisti, jeigu tie priedai nesuteikia gaminiui būdingo kvapo ar skonio ir žymiai ar išmatuojamai nepadidina tabako gaminio priklausomybės sukėlimo gebos, toksiškumo arba [kancerogeninių, mutageninių arba toksiškų reprodukcijai] savybių.

Valstybės narės praneša Komisijai apie priemones, kurių imtasi pagal šią dalį.

2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais valstybės narės prašymu nustato arba gali savo iniciatyva nustatyti, ar tabako gaminys patenka į 1 dalies taikymo sritį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 25 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato vienodas taisykles dėl procedūrų, pagal kurias nustatoma, ar tabako gaminys patenka į 1 dalies taikymo sritį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 25 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Sąjungos lygiu sukuriama nepriklausoma patariamoji grupė. Valstybės narės ir Komisija gali konsultuotis su šia grupe prieš imdamasi priemonių pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato šios grupės sukūrimo ir veiklos tvarką.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 25 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Jeigu dėl tam tikrų priedų ar jų derinio kiekio ar koncentracijos bent trijose valstybėse narėse buvo nustatyti draudimai pagal šio straipsnio 1 dalį, Komisijai pagal 27 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomas tų priedų ar priedų derinių, kurie suteikia būdingą kvapą ar skonį, didžiausias leistinas kiekis.

<...>

7. Valstybės narės draudžia pateikti rinkai tabako gaminius, kurių bet kokiuose komponentuose, pavyzdžiui, filtruose, popieriuje, pakuotėse, kapsulėse ar bet kuriuose techniniuose elementuose, yra kvapiųjų medžiagų, leidžiančių pakeisti atitinkamų tabako gaminių kvapo ar skonio stiprumą ar jų dūmo sodrumą. <...>

<...>

12. Tabako gaminiams, išskyrus cigaretes ir cigaretėms sukti skirtą tabaką, netaikomi 1 ir 7 dalyse nustatyti draudimai. Komisija pagal 27 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais panaikina tą išimtį konkrečiai gaminių kategorijai, jeigu iš esmės pasikeičia aplinkybės, kaip nurodyta Komisijos ataskaitoje.

13. Tabako gaminių gamintojams ir importuotojams valstybės narės ir Komisija gali nustatyti proporcingus mokesčius už įvertinimą, ar tabako gaminys turi būdingą kvapą ar skonį, ar buvo panaudoti draudžiami priedai ar kvapiosios medžiagos ir ar tabako gaminio sudėtyje yra toks priedų kiekis, dėl kurio žymiai ir išmatuojamai padidėja atitinkamo tabako gaminio toksiškumas ar priklausomybę sukeliantis poveikis arba jo [kancerogeninės, mutageninės arba toksiškos reprodukcijai] savybės.

14. Būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiams, kurių pardavimo apimtys Sąjungos mastu sudaro 3 % arba daugiau konkretios kategorijos gaminių pardavimo apimčių, šio straipsnio nuostatos pradedamos taikyti nuo 2020 m. gegužės 20 d.

<...>“

12 Direktyvos 2014/40 13 straipsnis „Gaminio pateikimas“ suformuluotas taip:

„1. Vienetinių pakelių ir bet kokios išorinės pakuotės etiketėje ir pačiame tabako gaminyje neturi būti jokių elementų ar požymių, kurie:

<...>

c) nurodo skonį, kvapą, bet kokias kvapiąsias medžiagas ar kitus priedus arba jų nebuvimą;

<...>“

13 Minėtos direktyvos 18 straipsnio „Tarpvalstybinė nuotolinė prekyba tabako gaminiais“ 1 dalyje visų pirma numatyta, kad valstybės narės gali uždrausti tarpvalstybinį nuotolinį tabako gaminių pardavimą vartotojams.

14 Pagal tos pačios direktyvos 29 straipsnį direktyvos nuostatos turi būti perkeltos į valstybių narių teisines sistemas ne vėliau kaip 2016 m. gegužės 20 d. ir įsigalioji nuo tos dienos.

Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

15 Lenkijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti Direktyvos 2014/40 2 straipsnio 25 punktą, 6 straipsnio 2 dalies b punktą, 7 straipsnio 1–5 dalis, 7 dalies pirmą sakinį ir 12–14 dalis ir 13 straipsnio 1 dalies c punktą (toliau – ginčijamos nuostatos) ir

— priteisti iš Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

16 Parlamentas ir Taryba Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį ir

— priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

17 Papildomai Parlamentas ir Taryba Teisingumo Teismo prašo, šiam nusprendus panaikinti ginčijamas Direktyvos 2014/40 nuostatas, pagal SESV 264 straipsnio antrą pastraipą nurodyti, kad šių nuostatų padariniai lieka galioti, kol nagrinėjamoje srityje bus priimtos naujos taisyklės.

18 2014 m. gruodžio 11 d. sprendimais Rumunijai leista įstoti į bylą palaikyti Lenkijos Respublikos reikalavimų, o Prancūzijos Respublikai, Airijai, Jungtinei Karalystei ir Komisijai leista įstoti į bylą palaikyti Parlamento ir Tarybos reikalavimų.

Dėl ieškinio

19 Grįsdama prašymą dėl panaikinimo Lenkijos Respublika nurodo tris pagrindus, atitinkamai susijusius su SESV 114 straipsnio, proporcingumo principo ir subsidiarumo principo pažeidimu.

Dėl priimtimumo

- 20 Taryba teigia, kad ieškinio pagrindas, kurį nurodė Lenkijos Respublika dėl vienodo požiūrio principo pažeidimo, yra nepriimtinas, nes šis ieškinio pagrindas pateiktas pavėluotai dublike, taigi yra naujas pagrindas, kaip jis suprantamas pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 127 straipsnio 1 dalį.
- 21 Vis dėlto šis nepriimtimumu grindžiamas prieštaravimas pateiktas neteisingai supratęs Lenkijos Respublikos nurodytus ieškinio pagrindus ir argumentus. Nors ši valstybė narė iš tiesų kelis kartus, įskaitant ieškinyje, teigė, kad tabako gaminių, kuriuose pridėta mentolio, padėtis yra ypatinga ir skiriasi nuo kitų būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių padėties, ji nenurodė atskiro ieškinio pagrindo, susijusio su vienodo požiūrio principo pažeidimu, o tai, beje, ji patvirtino per teismo posėdį, tačiau šiuo argumentu tik grindė nurodytus tris ieškinio pagrindus.
- 22 Tokiomis aplinkybėmis nepriimtimumu grindžiamas prieštaravimas turi būti atmestas.

Dėl ginčijamų nuostatų teisėtumo

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su SESV 114 straipsnio pažeidimu

– Šalių argumentai

- 23 Lenkijos Respublika teigia, kad SESV 114 straipsnis nėra tinkamas teisinis pagrindas priimti ginčijamas Direktyvos 2014/40 nuostatas, kiek pagal šias nuostatas draudžiama pateikti rinkai būdingo mentolio kvapo ar skonio tabako gaminius ar jos yra glaudžiai susijusios su šiuo draudimu.
- 24 Šiuo klausimu Lenkijos Respublika mano, jog priimdama minėtą direktyvą Sąjungos teisės aktų leidėjas turėjo tabako gaminius, kuriuose yra mentolio, atskirti nuo tabako gaminių, kuriuose yra kitų būdingo kvapo ar skonio medžiagų, dėl to, kad, pirma, tabako gaminiai, kuriuose yra mentolio, yra ilgą laiką rinkoje ir dėl to jie tapo „tradiciniais“, antra, jų skonio savybės yra kitokios, nes mentolis visiškai nepašalina tabako skonio ir kvapo, ir, trečia, jie nėra tokie patrauklūs jaunimui kaip kiti būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiai.
- 25 Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Lenkijos Respublika visų pirma teigia, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas neįrodė, kad priimant Direktyvą 2014/40 buvo nacionalinės teisės aktų skirtumų, kiek tai konkrečiai susiję su mentolio, kaip tabako gaminių priedo, naudojimu. Be to, nebuvo objektyvių priežasčių, kuriomis būtų galima patvirtinti, jog tikėtina, kad ateityje atsiras šių teisės aktų skirtumų. Galiausiai, kadangi sąvoka „būdingas kvapas ar skonis“ nėra pakankamai paašškinta Direktyvoje 2014/40, ją perkeliant ir taikant nacionaliniu lygmeniu atsirastų nacionalinių taisyklių ir praktikos skirtumų šioje srityje.
- 26 Rumunija mano, kad ginčijamų nuostatų tikslas nėra pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas, kaip reikalaujama SESV 114 straipsnyje, bet jomis visų pirma siekiama užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį, nors SESV 168 straipsnio 5 dalyje nėra numatytas joks derinimas šioje srityje. Atsižvelgiant į didelius tabako gaminių, kuriuose pridėta mentolio, vartojimo lygio skirtumus valstybėse narėse, šiems gaminiams tenkančią nereikšmingą rinkos dalį ir nedidelę Sąjungos vidaus prekybos svarbą, draudimu pateikti rinkai minėtus gaminius neprisidedama prie sklandaus vidaus rinkos veikimo.
- 27 Parlamentas, Taryba ir Komisija, pirma, teigia: kadangi Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė visas kvapiąsias medžiagas vertinti vienodai, reikia patikrinti, ar yra tokių nacionalinės teisės aktų skirtumų, dėl kurių daromas poveikis vidaus rinkos veikimui apskritai, kiek tai susiję su visais priedais, galinčiais

suteikti būdingą kvapą ar skonį. Šių institucijų, Airijos ir Jungtinės Karalystės teigimu, šie skirtumai aiškiai matyti iš 2012 m. gruodžio 19 d. Komisijos parengto poveikio vertinimo, pridėto prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo (SWD(2012) 452 *final*; toliau – poveikio vertinimas).

- 28 Antra, tikėtina, kad nacionalinės teisės aktai šioje srityje keisis nevienodai, atsižvelgiant visų pirma į Dalines TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gaires. Pavyzdžiui, Vokietijos Federacinė Respublika uždraudė pateikti rinkai mentolio kapsules.
- 29 Trečia, Parlamentas, Taryba ir Komisija teigia, kad sąvoka „būdingas kvapas ar skonis“ apibrėžta bendrai ir abstrakčiai. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija ir pagal jos nustatytus kriterijus, turi konkrečiai nustatyti gaminius, kuriuose yra tokios kvapiosios medžiagos. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2014/40 7 straipsnio 2 ir 5 dalis sukurtais mechanizmais galima užtikrinti teisinį saugumą ir vienodą būdingo kvapo ar skonio medžiagų draudimo taikymą.
- 30 Galiausiai šios institucijos ginčija teiginį, kad būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiams tenkanti rinkos dalis ir Sąjungos vidaus prekyba šiais gaminiiais yra nereikšmingos.

– Teisingumo Teismo vertinimas

- 31 SESV 114 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Parlamentas ir Taryba nustato priemones valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatoms, skirtoms vidaus rinkos sukurti ir jai tinkamai veikti, suderinti.
- 32 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad nors siekiant pateisinti rėmimąsi SESV 114 straipsniu nepakanka vien konstatuoti nacionalinės teisės skirtumų, kitaip yra, kai dėl nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų skirtumų gali būti pažeistos pagrindinės laisvės ir padaryta tiesioginė įtaka vidaus rinkos veikimui (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-376/98, EU:C:2000:544, 84 ir 95 punktus; Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 59 ir 60 punktus; Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 30 punktą; Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 29 punktą; Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 37 punktą ir Sprendimo *Vodafone ir kt.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 32 punktą).
- 33 Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos taip pat matyti, kad nors SESV 114 straipsnį galima pasirinkti kaip teisinį pagrindą siekiant užkirsti kelią naujoms prekybos kliūtims, kylančioms dėl nevienodos nacionalinės teisės aktų raidos, tokių kliūčių atsiradimas turi būti tikėtinas, o atitinkama priemonė – skirta joms išvengti (Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 61 punktą; Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 31 punktą; Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 30 punktą; Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 38 punktą ir Sprendimo *Vodafone ir kt.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 33 punktą).
- 34 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad jeigu įvykdytos sąlygos remtis SESV 114 straipsniu kaip teisiniu pagrindu, Sąjungos teisės aktų leidėjui negali būti kliudoma šiuo teisiniu pagrindu remtis dėl to, kad visuomenės sveikatos apsauga yra lemiamas veiksnys priimant sprendimą (Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 62 punktą; Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 32 punktą; Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 31 punktą ir Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 39 punktą).

- 35 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, jog SESV 168 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga užtikrinama nustatant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos ir veiklos kryptis, ir jog pagal SESV 114 straipsnio 3 dalį aiškiai reikalaujama, kad siekiant suderinimo turėtų būti garantuojama aukšto lygio žmonių sveikatos apsauga (Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 62 punktas; Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 33 punktas; Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 32 punktas ir Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 40 punktas).
- 36 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad kai egzistuoja prekybos kliūtys arba yra tikėtina, kad jų atsiras ateityje dėl to, kad valstybės narės dėl tam tikro gaminio ar tam tikros gaminių rūšies ėmėsi ar imasi skirtingų priemonių, kuriomis gali būti užtikrintas skirtingas apsaugos lygis ir dėl to trukdoma laisvam atitinkamo (-ų) gaminio (-ių) judėjimui Sąjungoje, SESV 114 straipsnis Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikia teisę veikti nustatant tinkamas priemones, atsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalį ir ESV sutartyje minėtus ar teismo praktikoje suformuluotus teisės principus, ypač proporcingumo principą (Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 34 punktas; Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 33 punktas ir Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 41 punktas).
- 37 Taip pat reikia pažymėti, kad SESV 114 straipsnyje pateiktu žodžių junginiu „priemonės <...> įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis <...> suderinti“ Sutarties autoriai norėjo Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikti diskreciją, atsižvelgiant į derintinos srities bendrą kontekstą ir ypatingas aplinkybes, parinkti derinimo techniką, kuri būtų tinkamiausia norimam rezultatui pasiekti, ypač srityse, kurioms būdingi kompleksiniai techniniai ypatumai (žr. Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 42 punktą ir Sprendimo *Jungtinė Karalystė / Parlamentas ir Taryba*, C-270/12, EU:C:2014:18, 102 punktą).
- 38 Atsižvelgiant į aplinkybes, šios priemonės gali apimti reikalavimą visoms valstybėms narėms leisti prekiauti atitinkamu (-ais) gaminiu (-iais), nustatyti tokiai pareigai suteikti leidimą tam tikras sąlygas ar net laikinai arba visiškai uždrausti prekybą tam tikru (-ais) gaminiu (-iais) (Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 35 punktas; Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 34 punktas; Sprendimo *Alliance for Natural Health ir kt.*, C-154/04 ir C-155/04, EU:C:2005:449, 33 punktas ir Sprendimo *Vokietija / Parlamentas ir Taryba*, C-380/03, EU:C:2006:772, 43 punktas).
- 39 Būtent atsižvelgiant į šiuos principus reikia patikrinti, ar tenkinamos rėmimosi SESV 114 straipsniu, kaip ginčijamų Direktyvos 2014/40 nuostatų teisiniu pagrindu, sąlygos.
- 40 Grindžiant prašymą dėl panaikinimo Lenkijos Respublikos nurodyti argumentai konkrečiai susiję su mentolio, kaip būdingo kvapo ar skonio medžiagos, uždraudimu. Taigi tie argumentai grindžiami prielaida, kad tabako gaminių, į kuriuos pridėta mentolio, padėtis yra ypatinga, palyginti su kitais būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiais, todėl Sąjungos teisės aktų leidėjas negalėjo remtis SESV 114 straipsniu kaip jų uždraudimo teisiniu pagrindu, prieš tai neįrodęs, kad yra realių ar galimų valstybių narių teisės aktų skirtumų, kiek tai susiję su tabako gaminių, ypač kuriuose yra mentolio, pateikimu rinkai.
- 41 Taigi reikia patikrinti, pirma, ar tam, kad SESV 114 straipsnis galėtų būti tinkamas teisinis pagrindas priimti ginčijamas nuostatas, Sąjungos teisės aktų leidėjas turėjo įrodyti, jog yra nacionalinės teisės aktų skirtumų, kiek tai konkrečiai susiję su būdingo mentolio kvapo ar skonio tabako gaminiais, dėl kurių gali būti apribotas laisvas tabako gaminių judėjimas, arba tokių skirtumų atsiradimo ateityje tikėtinumą.
- 42 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė priimti vienodas taisykles visoms būdingo kvapo ar skonio tabako cigaretėms ir cigaretėms sukurtam tabakui. Kaip matyti iš Direktyvos 2014/40 16 konstatuojamosios dalies, jis manė, kad šie gaminiai gali paskatinti pradėti vartoti tabaką arba padaryti įtakos vartojimo įpročiams.

- 43 Be to, Sąjungos teisės aktų leidėjas atsižvelgė, kaip patvirtinama minėtos direktyvos 15 konstatuojamojoje dalyje, į Dalines TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gaires; jose visų pirma raginama pašalinti sudedamąsias dalis, kurios pagerina maloniasias savybes, sudaro įspūdį, kad tabako gaminiai yra naudingi sveikatai, yra susiję su energija ir gyvybingumu arba turi dažomųjų medžiagų savybių.
- 44 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad minėtose dalinėse gairėse taip pat nedaromas skirtumas tarp įvairių kvapiųjų medžiagų, kurių gali būti dedama į tabako gaminius. Priešingai, šių dalinių gairių 3.1.2.2 skyriuje rekomenduojama reglamentuoti, ribojant arba draudžiant, sudedamųjų dalių, dėl kurių gali pagerėti tabako gaminių maloniosios savybės, naudojimą. Tame skyriuje mentolis aiškiai nurodytas kaip kvapioji medžiaga, kuria maskuojamas tabako dūmų aitrumas ir prisidedama skatinant rūkymą ir išlaikant jo mastą.
- 45 Nors tiesa, kad TKPK gairės nėra privalomos, remiantis TKPK 7 ir 9 straipsniais jomis siekiama padėti susitariančiosioms šalims taikyti privalomas šios konvencijos nuostatas.
- 46 Be to, šios gairės grindžiamos, kaip matyti iš jos 1.1 punkto, geriausiais turimais mokslo duomenimis ir TKPK šalių praktika ir, kaip nurodyta Direktyvos 2014/40 7 konstatuojamojoje dalyje, buvo priimtos bendru sutarimu, įskaitant Sąjungą ir jos valstybes nares.
- 47 Taigi taip parengtomis rekomendacijomis gali būti labai paveiktas nagrinėjamoje srityje priimamų Sąjungos teisės aktų turinys, kaip patvirtina Sąjungos teisės aktų leidėjo aiškus sprendimas į jas atsižvelgti priimant direktyvą, kaip nurodyta Direktyvos 2014/40 7 ir 15 konstatuojamosiose dalyse.
- 48 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, matyti, kad būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiai – ar tai būtų mentolis, ar kita kvapioji medžiaga – pirma, turi bendrų panašių objektyvių požymių ir, antra, turi panašų poveikį pradėdant vartoti tabaką ir vartojant jį ilgą laiką.
- 49 Negalima pritarti Lenkijos Respublikos šiuo atžvilgiu pateiktiems prieštaravimams.
- 50 Pirma, aplinkybė, jog tabako gaminiai, kuriuose pridėta mentolio, yra „tradiciniai“ gaminiai dėl jų ilgalaikio buvimo Europos rinkoje, niekaip nekeičia išvados, kad jų objektyvūs požymiai iš esmės panašūs į kitų būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių objektyvius požymius, nes jų kvapu ar skoniu maskuojamas arba mažinamas tabako dūmų aitrumas.
- 51 Be to, kaip savo išvados 54 punkte pažymėjo generalinė advokatė, nors galima pateisinti specialios arba net griežtesnės tvarkos nustatymą tam tikriems gaminiams dėl jų naujumo (Sprendimo *Arnold André*, C-434/02, EU:C:2004:800, 69 punktas ir Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, EU:C:2004:802, 71 punktas), remiantis tuo negalima daryti *a contrario* išvados, kad ilgą laiką rinkoje esantiems gaminiams vien dėl šios priežasties turi būti taikomas ne toks griežtas reguliavimas.
- 52 Be to, net darant prielaidą, jog bus patvirtintas teiginys, kad mentolis nėra toks patrauklus jaunimui kaip kitos kvapiosios medžiagos, o tai, beje, atsakovės ginčija, pats šis teiginys neturi lemiamos reikšmės. Pakanka pabrėžti, kad aptariamų gaminių patrauklumas negali būti vertinamas atsižvelgiant tik į vienos vartotojų grupės skonius ir įpročius, nepaisant kitų vartotojų skonių ir įpročių.
- 53 Šiuo atžvilgiu reikia pridurti, kad pagal Dalinių TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gairių 3.1.2.1 ir 3.1.2.2 punktus mentoliu dėl jo malonaus kvapo ar skonio siekiama tabako gaminius padaryti patrauklesnius vartotojams ir kad sumažinus šių gaminių patrauklumą gali būti prisidėta mažinant naujų ir esamų vartotojų tabako vartojimą ir priklausomybę.
- 54 Galiausiai, kalbant apie teiginį, jog tabako gaminių, kuriuose pridėta mentolio, skonio savybės skiriasi nuo kitų būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių skonio savybių, nes pirmaisiais, priešingai nuo antrųjų, visiškai nepašalinamas tabako skonis ir kvapas, reikia konstatuoti, kad šis teiginys nėra

pakankamai pagrįstas. Nors negalima atmesti galimybės, kad tam tikros kvapiosios medžiagos skirtingu mastu pakeičia tabako skonį ir kvapą, visomis kvapiosiomis medžiagomis, įskaitant mentolį, maskuojamas arba mažinamas tabako dūmų aitrumas ir prisidedama skatinant rūkymą ir išlaikant jo mastą, kaip nurodyta šio sprendimo 44 punkte.

- 55 Tokiomis aplinkybėmis Lenkijos Respublikos argumentais iš tikrųjų siekiama nustatyti nepagrįstus tos pačios kategorijos gaminių, kurių objektyvūs požymiai ir pasekmės yra panašūs, vertinimo skirtumus.
- 56 Todėl tam, kad SESV 114 straipsnis galėtų būti tinkamas ginčijamų Direktyvos 2014/40 nuostatų teisinis pagrindas, pakanka įrodyti, jog yra nacionalinės teisės aktų skirtumų, kiek tai susiję su būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiams apskritai, dėl kurių gali būti apribotas šių gaminių laisvas judėjimas, arba tokių skirtumų atsiradimo ateityje tikėtinumą.
- 57 Antra, dėl tokių skirtumų buvimo reikia konstatuoti, kad iš minėtos direktyvos 15 konstatuojamosios dalies ir šio sprendimo 27 punkte nurodyto poveikio vertinimo (1 dalis, p. 34 ir 4 dalis, p. 6 ir paskesni) matyti, kad priimant minėtą direktyvą labai skyrėsi valstybių narių teisės aktai: kai kurios valstybės narės buvo sudariusios skirtingus leidžiamų ar draudžiamų kvapiųjų medžiagų sąrašus, o kitos nebuvo priėmusios konkrečių teisės aktų šiuo aspektu.
- 58 Be to, atrodo tikėtina, kad, nesant Sąjungos lygiu nustatytų priemonių, nacionaliniu lygiu būtų buvusios įgyvendintos skirtingos būdingo kvapo ar skonio, įskaitant mentolį, tabako gaminiams taikomos sistemos.
- 59 Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 44 punkte, Dalinėse TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gairėse šalims rekomenduojama „reglamentuoti, ribo[jant] ar drau[džiant], sudedamųjų dalių, dėl kurių gali būti pagerintos tabako gaminių maloniosios savybės, [įskaitant mentolį] naudojimą“.
- 60 Kadangi šiose dalinėse gairėse šitaip paliekama plati diskrecija susitariančiosioms šalims, atsižvelgiant į jas galima pakankamai pagrįstai numatyti, kad, nesant Sąjungos lygiu nustatytų priemonių, nacionalinės teisės aktų šioje srityje raida galėjo būti nevienoda, įskaitant kiek tai susiję su mentolio naudojimu.
- 61 Pagal Direktyvos 2014/40 7 straipsnį uždraudus būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių pateikimą rinkai, šia nuostata būtent užkertamas kelias tokiai nevienodai valstybių narių teisės aktų raidai.
- 62 Trečia, dėl argumento, jog ginčijamomis nuostatomis, priešingai, nei reikalaujama SESV 114 straipsnyje, nesiekiami gerinti vidaus rinkos veikimo, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad tabako gaminių rinka yra tokia, kurioje valstybių narių tarpusavio prekyba sudaro palyginti didelę dalį, todėl nacionalinės taisyklės dėl sąlygų, kurias turi atitikti šie gaminiai, visų pirma taisyklės, susijusios su sudėtimi, savaine, nesant suderinimo Sąjungos lygiu, gali sudaryti laisvo prekių judėjimo kliūčių (šiuo klausimu žr. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 64 punktą).
- 63 Taip pat reikia priminti, kad, remiantis šio sprendimo 38 punkte nurodyta teismo praktika, priemonės, kurios gali būti patvirtintos remiantis SESV 114 straipsniu, be kita ko, gali apimti laikiną arba visišką draudimą prekiauti tam tikru (-ais) gaminiu (-iais).
- 64 Taigi šalinant nacionalinės teisės aktų skirtumus, kiek tai susiję su tabako gaminių sudėtimi, arba užkertant kelią nevienodai šių teisės aktų raidai, įskaitant Sąjungos mastu uždraudžiant tam tikrus priedus, siekiama sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam atitinkamų gaminių vidaus rinkos veikimui.
- 65 Ketvirta, kalbant apie teiginį, jog būdingo kvapo ar skonio medžiagų draudimas lems ne vidaus rinkos veikimo pagerinimą, bet, priešingai, skirtumų šioje srityje nacionaliniu lygmeniu atsiradimą perkeliant Direktyvą 2014/40 dėl sąvokos „būdingas kvapas ar skonis“ neaiškumo, reikia pažymėti, kad ši sąvoka

apibrėžta šios direktyvos 2 straipsnio 25 punkte kaip „aiškiai juntamas ne tabako kvapas ar skonis, kurį sukelia priedas ar priedų derinys, įskaitant vaisių, prieskonių, žolių, alkoholio, karamelės, mentolio ar vanilės, bet jais neapsiribojant, ir kuris jaučiamas prieš vartojant arba vartojant tabako gaminių“.

- 66 Minėtos direktyvos 7 straipsnio 2–5 dalyse numatyti trys mechanizmai tabako gaminiams, kuriuose yra tokių kvapiųjų medžiagų, nustatyti. Taigi, pirma, pagal 7 straipsnio 2 dalį Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais valstybės narės prašymu nustato arba gali savo iniciatyva nustatyti, ar tabako gaminyje patenka į būdingo kvapo ar skonio medžiagų draudimo taikymo sritį. Antra, pagal to paties straipsnio 3 dalį Komisija turi priimti įgyvendinimo aktus su vienodomis taisyklėmis dėl procedūrų, pagal kurias nustatoma, ar tabako gaminyje patenka į šio draudimo taikymo sritį. Trečia, jeigu dėl tam tikrų priedų ar jų derinio kiekio arba koncentracijos bent trijose valstybėse narėse buvo nustatyti draudimai pateikti rinkai gaminių, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriuose nustatomas tų priedų ar priedų derinių, kurie suteikia būdingą kvapą ar skonį, didžiausias leistinas kiekis.
- 67 Taigi reikia konstatuoti, kad minėti mechanizmai yra būtent skirti bendroms taisyklėms būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių srityje nustatyti, siekiant užkirsti kelią galimam skirtumų atsiradimui perkeliant ir taikant tą direktyvą arba pašalinti šiuos skirtumus, jeigu jų atsirastų.
- 68 Pagal šio sprendimo 37 punkte nurodytą teismo praktiką SESV 114 straipsnyje Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikiama diskrecija parinkti derinimo techniką, kuri būtų tinkamiausia norimam rezultatui pasiekti, ypač srityse, kur būdingi sudėtingi techniniai ypatumai.
- 69 Nagrinėjama atveju nėra jokių duomenų, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nepaisė šios diskrecijos, kai nustatė šio sprendimo 66 punkte apibūdintus mechanizmus. Priešingai, šie dinamiški mechanizmai turi pranašumą, palyginti su Lenkijos Respublikos siūlomu draudžiamų ar leidžiamų kvapiųjų medžiagų sąrašų sudarymu; šie sąrašai greitai gali tapti nebeaktualūs dėl nuolat kintančių gamintojų verslo strategijų arba būti lengvai apeiti.
- 70 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmasis ieškinio pagrindas, susijęs su SESV 114 straipsnio pažeidimu, turi būti atmestas.

Dėl antrojo ieškinio pagrindo, susijusio su proporcingumo principo pažeidimu

– Šalių argumentai

- 71 Lenkijos Respublika teigia, pirma, kad draudimas teikti rinkai tabako gaminius, į kuriuos pridėta mentolio, nėra tinkama priemonė Direktyva 2014/40 siekiamiems tikslams įgyvendinti, nes dėl šio sprendimo 25 punkto paskutiniame sakinyje nurodytų priežasčių jis lemtų prekybos kliūčių atsiradimą. Be to, šis draudimas taip pat nėra tinkamas aukštam sveikatos apsaugos lygiui užtikrinti, nes, pirma, tabako gaminiai, kuriuose pridėta mentolio, nėra tokie patrauklūs jaunimui kaip kiti būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiai ir, antra, juos uždraudus nebūtų labai sumažintas rūkančiųjų skaičius – veikiausiai didelė jų dalis pereitų prie tabako gaminių be būdingo kvapo ar skonio. Taip pat dėl nagrinėjamo draudimo padidėtų neteisėtus prekybos uždraustais gaminiais mastais.
- 72 Antra, šios valstybės narės kaltina Sąjungos teisės aktų leidėją nustačius labiausiai varžančią priemonę, prieš tai neišnagrinėjus galimybės pirmenybę teikti kitoms mažiau varžančioms priemonėms, pavyzdžiui, Sąjungos lygmeniu padidinti amžiaus ribas, nuo kurių leidžiama vartoti tabako gaminius su mentoliu, uždrausti tarpvalstybinę prekybą šiais gaminiais ir etiketėse įspėti, kad jie tokie pat kenksmingi kaip ir kiti tabako gaminiai.

- 73 Trečia, minėtų valstybių narių nuomone, draudimo pateikti rinkai tabako gaminius, kuriuose pridėta mentolio, socialinės ir ekonominės sąnaudos, kalbant apie darbo vietų ir pajamų praradimą, yra neproporcingos, palyginti su tariama nauda, kuri gali būti gauta dėl tokio draudimo, ypač atsižvelgiant į kai kurias valstybes nares, įskaitant Lenkiją, kur gaminama ir vartojama daug tabako gaminių su mentoliu.
- 74 Parlamentas, Taryba, Komisija, Prancūzijos Respublika, Airija ir Jungtinė Karalystė teigia, kad nagrinėjamas draudimas yra tinkamas Direktyva 2014/40 siekiamam tikslui įgyvendinti.
- 75 Jos mano, kad jokia iš mažiau varžančių priemonių, kurias siūlo Lenkijos Respublika, negali būti pakankamai veiksmingai įgyvendintas siekiamas tikslas.
- 76 Parlamento teigimu, vien to, kad dėl nagrinėjamo draudimo kai kurios valstybės narės gali patirti daugiau sąnaudų nei kitos, nepakanka šio draudimo neproporcingumui įrodyti. Bet kuriuo atveju minėto draudimo poveikis tabako gaminių rinkai nėra toks didelis, kaip teigiama, atsižvelgiant į tai, kad, pirma, daug rūkančiųjų pereis prie bekvapių tabako gaminių ir, antra, Direktyvos 2014/40 7 straipsnio 14 dalyje numatytu pereinamuoju laikotarpiu sudarytos sąlygos ūkio subjektams prisitaikyti prie naujų taisyklių.
- 77 Taryba ir Komisija priduria, kad remiantis poveikio vertinimu dėl nagrinėjamo draudimo per penkerių metų laikotarpį cigarečių vartojimas turėtų sumažėti nuo 0,5 % iki 0,8 %; dėl tokio sumažėjimo tabako pramonei negali kilti neproporcingų pasekmių. Be to, kai kurios neigiamos nagrinėjamo draudimo pasekmės galėtų būti kompensuotos finansinės paramos priemonėmis, taikomomis pagal kaimo plėtros programą.

– Teisingumo Teismo vertinimas

- 78 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai būtų tinkami atitinkamais teisės aktais siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jiems pasiekti, todėl kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia pasirinkti mažiausiai varžančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi siekiamiems tikslams (šiuo klausimu žr. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 122 punktą; Sprendimo *ERG ir kt.*, C-379/08 ir C-380/08, EU:C:2010:127, 86 punktą ir Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 67 ir 91 punktus).
- 79 Dėl šio sprendimo pirmesniame punkte minėtų sąlygų teisminės kontrolės reikia pripažinti, kad srityje, kaip antai nagrinėjamoje šioje byloje, kurioje būtina priimti politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus ir privaloma atlikti sudėtingus vertinimus, Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikiama plati diskrecija. Todėl tik akivaizdžiai netinkamas šioje srityje nustatytos priemonės pobūdis atsižvelgiant į kompetentingų institucijų siekiamą tikslą gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (šiuo klausimu žr. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 123 punktą).
- 80 Pirma, kalbant apie draudimo pateikti rinkai būdingo mentolio kvapo ar skonio tabako gaminius tinkamumą, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2014/40 1 straipsnį ja siekiama dvejopo tikslo – sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, kaip pagrindą laikant aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį.
- 81 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, viena vertus, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 61–64 punktų, draudimu pateikti rinkai būdingo kvapo ar skonio tabako gaminius gali būti sudarytos palankesnės sąlygos sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui.

- 82 Kita vertus, šis draudimas taip pat yra tinkamas siekiant užtikrinti aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį. Iš tiesų neginčijama, kad tam tikros kvapiosios medžiagos yra ypač patrauklios jaunimui ir jomis skatinama pradėti vartoti tabaką.
- 83 Lenkijos Respublikoms argumentams, kuriais siekiama įrodyti, pirma, kad jaunimas neturi potraukio mentoliui, todėl jį naudojant neskatinama pradėti vartoti tabako, ir, antra, kad šios kvapiosios medžiagos uždraudimu neprisidedama prie rūkančiųjų skaičiaus mažinimo, negali būti pritarta.
- 84 Be to, šie argumentai yra nereikšmingi, nes, kaip jau nurodyta šio sprendimo 56 punkte, Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo pagrįstai visoms būdingo kvapo ar skonio medžiagoms nustatyti tokią pačią teisinę tvarką. Taigi šio draudimo tinkamumas įgyvendinti juo siekiamą žmonių sveikatos apsaugos tikslą negali būti paneigtas tik dėl konkrečios kvapiosios medžiagos.
- 85 Be to, pagal Dalines TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gaires, kurioms dėl to, kas konstatuota šio sprendimo 46 punkte, reikia pripažinti itin didelę įrodomąją galią, mentoliu, kaip viena iš kvapiųjų medžiagų, prisidedama skatinant rūkymą ir išlaikant jo mastą ir juo dėl jo malonaus pobūdžio siekiama, kad tabako gaminiai taptų patrauklesni vartotojams.
- 86 Direktyva 2014/40 siekiama užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį visiems vartotojams, todėl jos tinkamumas pasiekti šį tikslą negali būti vertinamas atsižvelgiant tik į vieną vartotojų kategoriją.
- 87 Be to, argumentui, kad draudimu pateikti rinkai tabako gaminius, kuriuose yra mentolio, neprisidedama mažinant rūkančiųjų skaičių, net jeigu jis būtų patvirtintas, taip pat negalima pritarti, nes jį pateikiant nepaisoma prevencinės šio draudimo funkcijos – mažinti pradedančiųjų vartoti tabaką skaičių.
- 88 Galiausiai, kalbant apie argumentą, jog uždraudus būdingo kvapo ar skonio medžiagas padidėtų neteisėtos prekybos tam tikro kvapo ar skonio tabako gaminiams mastas, reikia konstatuoti, kad pateikiant šį argumentą nepakankamai atsižvelgta į pagal Direktyvą 2014/40, visų pirma pagal jos 15 ir 16 straipsnius, nustatytus mechanizmus, kad būtų išvengta tokios rizikos.
- 89 Taigi minėtas draudimas negali būti laikomas akivaizdžiai netinkamu siekiant tikslo užtikrinti sklandų tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimą, kaip pagrindą laikant aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį.
- 90 Antra, kalbant apie to draudimo būtinumą, reikia priminti, viena vertus, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 44 punkte, Dalinėse TKPK 9 ir 10 straipsnių įgyvendinimo gairėse TKPK šalims, be kita ko, rekomenduojama uždrausti sudedamųjų dalių, kaip antai mentolio, dėl kurių gali būti pagerintos tabako gaminių maloniosios savybės, naudojimą. Be to, remiantis šių gairių 1.1 punktą šios pagrindų konvencijos šalys raginamos įgyvendinti ir kitas priemones nei rekomenduojamosios minėtose gairėse.
- 91 Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas, atsižvelgdamas į šias rekomendacijas ir pasinaudodamas plačia diskrecija, galėjo teisėtai nustatyti visų būdingo kvapo ar skonio medžiagų draudimą.
- 92 Kita vertus, dėl mažiau ribojančių priemonių, kurių siūlė imtis Lenkijos Respublika, pažymėtina, kad jos neatrodo tokios pat tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti.
- 93 Iš tiesų tik būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiams padidinus amžiaus ribą, nuo kurios leidžiama juos vartoti, negali būti sumažintas šių gaminių patrauklumas, todėl ir užkirstas kelias asmenims, kurių amžius didesnis už nustatytą ribą, pradėti vartoti tabaką. Be to, draudimas parduoti, kylantis iš tokio amžiaus ribos padidinimo, bet kuriuo atveju gali būti lengvai apeitas minėtus gaminius pateikiant rinkai.

- 94 Galimybė uždrausti tarpvalstybinę prekybą tabako gaminiais jau numatyta Direktyvos 2014/40 18 straipsnyje. Kaip matyti iš šios direktyvos 33 konstatuojamosios dalies, tokiu draudimu visų pirma siekiama užkirsti kelią šioje direktyvoje nustatytų tabako gaminių atitikties taisyklių apėjimui. Vis dėlto vien toks draudimas nėra tinkamas aukštam žmonių sveikatos lygiui užtikrinti, nes, nesant draudimo pateikti rinkai būdingo kvapo ar skonio tabako gaminius, šie toliau pritrauktų vartotojus.
- 95 Dėl įspėjimo apie galimą žalą sveikatai, kuriame būtų nurodyta, jog būdingo kvapo ar skonio tabako gaminiai taip pat kenkia sveikatai kaip ir kiti tabako gaminiai, pateikimo etiketėse pažymėtina, kad ši priemonė nėra tokia tinkama apsaugoti vartotojų sveikatą kaip draudimas pateikti rinkai tabako gaminius, kuriuose yra tokios kvapiosios medžiagos, nes, kaip matyti iš šio sprendimo 44 punkto, dėl šios kvapiosios medžiagos buvimo savaime gali būti skatinamas rūkymas ir išlaikomas jo mastas.
- 96 Taigi reikia konstatuoti, kad draudimu pateikti rinkai būdingo kvapo ar skonio tabako gaminius akivaizdžiai neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.
- 97 Trečia, kalbant apie tariamai neproporcingą mentolio, kaip būdingo kvapo ar skonio medžiagos, uždraudimo poveikį dėl neigiamų ekonominių ir socialinių pasekmių, kurių sukeltų šis draudimas, reikia priminti, kad net turėdamas, kaip nagrinėjamu atveju, plačius teisėkūros įgaliojimus Sąjungos teisės aktų leidėjas turi pasirinkimą pagrįsti objektyviais kriterijais ir išnagrinėti, ar pasirinkta priemone siekiamais tikslais gali būti pateisinamos neigiamos, net ypač neigiamos, ekonominės pasekmės tam tikriems ūkio subjektams (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Liuksemburgas / Parlamento ir Taryba*, C-176/09, EU:C:2011:290, 63 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 98 Iš tiesų pagal prie ES sutarties ir ESV sutarties pridėto Protokolo (Nr. 2) dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 5 straipsnį pagal teisėkūros procedūrą priimamų aktų projektuose turi būti atsižvelgiama į būtinybę bet kokią ūkio subjektams tenkančią naštą padaryti minimalią ir proporcingą tikslui, kurį reikia pasiekti.
- 99 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas užtikrino, kad būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių pateikimo rinkai draudimo neigiamos ekonominės ir socialinės pasekmės būtų sumažintos.
- 100 Taigi, pirma, siekiant tabako pramonei ir vartotojams suteikti prisitaikymo laikotarpį Direktyvos 2014/40 7 straipsnio 14 dalyje numatyta, kad gaminių, kurių pardavimo apimtys Sąjungos mastu sudaro 3 % arba daugiau konkrečios kategorijos gaminių pardavimo apimčių, draudimas taikomas tik nuo 2020 m. gegužės 20 d.
- 101 Antra, iš poveikio vertinimo (1 dalis, p. 114 ir 6 dalis, p. 2), kuris nebuvo ginčytas šiuo aspektu, matyti, kad dėl šio draudimo per penkerių metų laikotarpį cigarečių vartojimas Sąjungoje turėtų sumažėti nuo 0,5 % iki 0,8 %.
- 102 Šie duomenys įrodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas suderino minėto draudimo ekonomines pasekmes su imperatyviu reikalavimu remiantis SESV 114 straipsnio 3 dalimi užtikrinti aukšto lygio sveikatos apsaugą, kiek tai susiję su gaminiu, pasižyminčiu kancerogeninėmis, mutageninėmis arba toksiškomis reprodukcijai savybėmis.
- 103 Be to, svarbu pažymėti, jog vien dėl to, kad pagal Sąjungos teisėkūros procedūrą priimamu aktu viena valstybė narė gali būti paveikta labiau nei kitos, negali būti pažeistas proporcingumo principas, jeigu įvykdytos šio sprendimo 78 punkte nurodytos sąlygos. Direktyva 2014/40 daro poveikį visoms valstybėms narėms ir pagal ją reikia, kad būtų užtikrinta esamų skirtingų interesų pusiausvyrą, atsižvelgiant į šia direktyva siekiamus tikslus. Todėl siekis užtikrinti tokią pusiausvyrą, atsižvelgiant ne

į vienos valstybės narės konkrečią situaciją, bet į visų Sąjungos valstybių narių situaciją, negali būti laikomas prieštaraujančiu proporcingumo principui (pagal analogiją žr. Sprendimo *Estija / Parlamentas ir Taryba*, C-508/13, EU:C:2015:403, 39 punktą).

- 104 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad antrasis ieškinio pagrindas, susijęs su proporcingumo principo pažeidimu, turi būti atmestas.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, susijusio su subsidiarumo principo pažeidimu

– Šalių argumentai

- 105 Lenkijos Respublika ir Rumunija teigia, kad subsidiarumo principas turi būti vertinamas atsižvelgiant tik į visuomenės sveikatos apsaugos tikslą; kadangi, kaip paaiškinta nurodant pirmąjį ieškinio pagrindą, nėra nacionalinės teisės aktų skirtumų, kiek tai susiję su tabako gaminiais, kuriuose pridėta mentolio, tikslas pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas prarado prasmę.
- 106 Atsižvelgiant į tai, kad šių produktų vartojimas valstybėse narėse labai skiriasi, jų uždraudimo poveikis socialiniu, ekonominiu ir visuomenės sveikatos aspektais iš esmės yra vietinio pobūdžio, taigi veiksmai valstybių narių, kuriuose vartojama daug minėtų gaminių, lygmeniu būtų veiksmingesni.
- 107 Be to, Lenkijos Respublika mano, kad Direktyvos 2014/40 60 konstatuojamosios dalies tekstas yra įprasta formuluotė, neturinti konkrečios reikšmės atsižvelgiant į subsidiarumo principą.
- 108 Parlamentas, Taryba, Jungtinė Karalystė ir Komisija teigia, kad visi grindžiant trečiąjį ieškinio pagrindą pateikti argumentai yra nereikšmingi, nes, priešingai, nei teigia Lenkijos Respublika, minėta direktyva siekiama ne apsaugoti visuomenės sveikatą, bet pagerinti vidaus rinkos veikimą, kaip pagrindą laikant aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį.
- 109 Pakankamai teisiškai įrodyta, visų pirma šio sprendimo 27 punkte minėtame poveikio vertinime, kad dėl nacionalinės teisės aktų skirtumų pateisinami veiksmai Sąjungos lygmeniu siekiant pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas. Aplinkybės, jog tokio reguliavimo pasekmės kai kuriuose valstybėse narėse justi labiau nei kitose, nepakanka įrodyti, kad buvo pažeistas subsidiarumo principas.
- 110 Dėl motyvų, pagrindžiančių, jog laikytasi subsidiarumo principo, Parlamentas, Taryba, Jungtinė Karalystė ir Komisija teigia, kad reikia atsižvelgti ne tik į Direktyvos 2014/40 60 konstatuojamąją dalį, bet ir į jos 4, 7, 15 ir 16 konstatuojamąsias dalis, kuriose, nors ir nenurodomas subsidiarumo principas, parodomas būtinumas imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu.

– Teisingumo Teismo vertinimas

- 111 Subsidiarumo principas įtvirtintas ESS 5 straipsnio 3 dalyje, pagal kurią Sąjunga imasi veiksmų srityse, kurios nepriklauso jos išimtinai kompetencijai, tik tuomet, kai norimų tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o Sąjunga dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio juos pasiektų geriau. Be to, prie ES sutarties ir ESV sutarties pridėto Protokolo (Nr. 2) dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo (toliau – Protokolas Nr. 2) 5 straipsnyje išdėstytos gairės, kaip nustatyti, ar šios sąlygos įvykdytos (Sprendimo *Estija / Parlamentas ir Taryba*, C-508/13, EU:C:2015:403, 44 punktas).
- 112 Subsidiarumo principo laikymosi kontrolę visų pirma politiniu lygmeniu atlieka nacionaliniai parlamentai pagal šiame protokole šiuo tikslu nustatytą tvarką.
- 113 Paskui šią kontrolę atlieka Sąjungos teismas, kuris turi patikrinti, ar laikytasi ESS 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų esminių reikalavimų ir minėtame protokole numatytų procedūrinių garantijų.

- 114 Pirma, kalbant apie ESS 5 straipsnio 3 dalyje numatytų esminių reikalavimų teisminę kontrolę, pažymėtina, jog Teisingumo Teismas turi patikrinti, ar remdamasis konkrečiomis aplinkybėmis pagrįsta informacija Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo nuspręsti, kad numatomo veiksmo tikslas gali būti geriau pasiektas Sąjungos lygmeniu.
- 115 Nagrinėjamu atveju, kalbant apie sritį, kaip antai vidaus rinkos veikimo pagerinimą, kurios nėra tarp sričių, kur Sąjunga turi išimtinę kompetenciją, reikia patikrinti, ar Direktyvos 2014/40 tikslas galėjo būti geriau pasiektas Sąjungos lygmeniu (šiuo klausimu žr. Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, EU:C:2002:741, 179 ir 180 punktus).
- 116 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 80 punkte, minėta Direktyva 2014/40 siekiama dvejopo tikslo – sudaryti palankesnes sąlygas sklandžiam tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimui, kartu užtikrinant aukštą žmonių, ypač jaunimo, sveikatos apsaugos lygį.
- 117 Net darant prielaidą, kad antrasis tikslas galėtų būti geriau pasiektas valstybių narių lygmeniu, kaip teigia Lenkijos Respublika, šio tikslo siekimas tokiu lygmeniu galėtų paremti ar net lemti situacijas, kai vienos valstybės narės leistų būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių pateikimą rinką, o kitos tai draustų, taip veikdamos visiškai priešingai, pirmajam tos direktyvos tikslui – pagerinti tabako ir susijusių gaminių vidaus rinkos veikimą.
- 118 Darytina išvada, kad Direktyvoje 2014/40 numatytų dviejų tikslų tarpusavio priklausomybė reiškia, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas galėjo teisėtai manyti, kad jo veiksmai turi apimti būdingo kvapo ar skonio tabako gaminių pateikimo Sąjungos rinkai tvarkos nustatymą ir kad dėl šios tarpusavio priklausomybės šis dvejopas tikslas gali būti geriau pasiektas Sąjungos lygmeniu (pagal analogiją žr. Sprendimo *Vodafone ir kt.*, C-58/08, EU:C:2010:321, 78 punktą ir Sprendimo *Estija / Parlamentas ir Taryba*, C-508/13, EU:C:2015:403, 48 punktą).
- 119 Be to, reikia pažymėti, kad subsidiarumo principu nesiekama apriboti Sąjungos kompetencijos atsižvelgiant į vienos ar kitos atskirai vertinamos valstybės narės situaciją; jis reiškia tik tai, kad Sąjunga dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio jį įgyvendintų geriau, atsižvelgdama į savo tikslus, nurodytus ESS 3 straipsnyje, ir į Sutartyse numatytas konkrečias skirtingų sričių, įskaitant vidaus rinką, nuostatas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Estija / Parlamentas ir Taryba*, C-508/13, EU:C:2015:403, 53 punktą).
- 120 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad iš Teisingumo Teismo turimų duomenų nematyti, priešingai, nei teigia Lenkijos Respublika, kad tabako gaminiai, kuriuose pridėta mentolio, iš esmės vartojami tik Lenkijoje, Slovakijoje ir Suomijoje, o kitose valstybėse narėse jų vartojama nedaug. Remiantis Lenkijos Respublikos ieškinyje pateiktais duomenimis, mažiausiai aštuoniose valstybėse narėse šių gaminių nacionalinės rinkos dalis yra didesnė už rinkos dalį Sąjungos mastu.
- 121 Todėl Lenkijos Respublikos pateikti argumentai, kuriais siekiama įrodyti, kad žmonių sveikatos apsaugos tikslas galėjo būti geriau pasiektas nacionaliniu lygmeniu, kiek tai konkrečiai susiję su tabako gaminių, kuriuose yra mentolio, pateikimu rinkai, nes šių gaminių poveikis apima tik kelias valstybes nares, turi būti atmesti.
- 122 Antra, kalbant apie formalių reikalavimų, ypač Direktyvos 2014/40 motyvavimo atsižvelgiant į subsidiarumo principą, laikymąsi, reikia pažymėti, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką pareigos motyvuoti laikymasis turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į ginčijamo akto tekstą, bet ir į jo kontekstą ir konkretaus atvejo aplinkybes (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Estija / Parlamentas ir Taryba*, C-508/13, EU:C:2015:403, 61 punktą).
- 123 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad Komisijos pateiktas pasiūlymas dėl Direktyvos 2014/40 ir jos parengtas poveikio vertinimas yra pakankami duomenys, iš kurių aiškiai ir nedviprasmiškai matyti nauda imtis veiksmų Sąjungos, o ne valstybių narių lygmeniu.

- 124 Tokiomis aplinkybėmis teisės požiūriu pakankamai įrodyta, kad remdamasis šiais duomenimis Sąjungos teisės aktų leidėjas ir nacionaliniai parlamentai galėjo įvertinti, ar minėtas pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą, ir tie duomenys sudarė sąlygas privatiems asmenims susipažinti su su šiuo principu susijusiais motyvais, o Teisingumo Teismui – vykdyti savo kontrolę.
- 125 Bet kuriuo atveju svarbu pažymėti, kad Lenkijos Respublika ESV sutartyje nustatyta tvarka dalyvavo vykstant teisėkūros procedūrai, užbaigta priimant Direktyvą 2014/40, kurios adresatė ji yra tuo pačiu pagrindu kaip ir kitos Taryboje atstovaujamos valstybės narės. Todėl ji negali pagrįstai teigti, kad Parlamentą ir Tarybą, priėmusią šią direktyvą, nesuteikė jai galimybės sužinoti apie priemonių, kurių jie ketino imtis, pasirinkimo pateisinimą (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Estija / Parlamentas ir Taryba*, C-508/13, EU:C:2015:403, 62 punktą).
- 126 Taigi trečiasis ieškinio pagrindas, susijęs su subsidiarumo principo pažeidimu, turi būti atmestas.
- 127 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad nė vieno iš Lenkijos Respublikos grindžiant ieškinį nurodytų pagrindų negalima pripažinti pagrįstu, todėl ieškinys turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 128 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Parlamentą ir Tarybą reikalavo priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas ir ši pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos. Remiantis šio reglamento 140 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas, nuspręstina, kad Airija, Prancūzijos Respublika, Rumunija, Jungtinė Karalystė ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.**
- 3. Airija, Prancūzijos Respublika, Rumunija, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė ir Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.